

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
SAVA MONTENEGRO, PODGORICA**

**Izvještaj o izvršenoj reviziji
finansijskih izvještaja za 2011. godinu**

Podgorica, mart 2012. godine

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2011. GODINU

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1- 2
Bilans uspjeha	3-4
Bilans stanja	5-6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Bilans novčanih tokova	8-9
Računovodstvene politike i napomene uz finansijske izvještaje	10 –53

KPMG d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 1A
81000 Podgorica
Montenegro

Tel./Fax: +382 20 201 480

E-mail: info@kpmg.me

Internet: www.kpmg.me

Hipotekarna banka a.d. Podgorica

račun 520-1370100-53

Erste Bank a.d. Podgorica

račun 540-1000032318221-33

PIB 02626837 PDV 30/31-05509-0

Izveštaj nezavisnog revizora

SKUPŠTINI AKCIONARA

SAVA MONTENEGRO AD, PODGORICA

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje Sava Montenegro, Podgorica (u daljem tekstu: „*Društvo*“), koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2011. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i bilansa novčanih tokova za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa sa propisima Crne Gore i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procjenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima nastalih bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primijenjenih internih kontrola. Revizija takođe obuhvata i ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvena politika i opravdanosti značajnih procjenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2011. godine, poslovni rezultat i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore.

Skretanje pažnje

Ne kvalifikujući naše mišljenje, skrećemo pažnju na činjenicu objelodanjenu u Napomeni 34 da je Ovlašćeni aktuar, koga je imenovalo Društvo, u svom Izvještaju izrazio pozitivno mišljenje, ali je skrenuo pažnju da su troškovi sprovođenja osiguranja veći od režijskog dodatka za iznos od EUR 2.061 hiljadu. Kako je definisano važećim propisima, režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Podgorica, 2. mart 2012. godine

KPMG d.o.o. Podgorica

Branko Vojnović
Izvršni direktor

BILANS USPJEHA U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2011. GODINE

(U hiljadama EUR)	Napomena	2011.	2010.
POSLOVNI PRIHODI		9.699	9.485
Neto prihodi od premije osiguranja i saosiguranja	3.1.1,5	9.345	9.264
Obračunate bruto premije osiguranja i saosiguranja		10.340	9.687
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(868)	(829)
Promjene bruto prenosnih premija		(127)	406
Neto prihodi od ostalih usluga	3.1.2,6	354	221
POSLOVNI RASHODI		6.008	7.658
Neto rashodi naknada šteta	3.2.1,7	4.257	6.132
Obračunate bruto naknade šteta sa pratećim troškovima		4.359	4.389
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		(158)	(172)
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(268)	(465)
Promjene na rezervisanjima za štete		324	2.380
Promjene ostalih neto tehničkih rezervisanja		381	8
Promjene rezervisanja za izravnanje rizika		381	8
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3.2.2,8	1.370	1.518
DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT	3.17	3.691	1.827
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA		4.556	4.882
Troškovi sticanja osiguranja	3.2.3,9	2.313	2.634
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	3.2,9	193	109
Amortizacija	3.2.3,3,8,9, 14, 15,16	257	223
Troškovi rada (zarada i naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih)	3.3,9	929	1.151
Ostali operativni troškovi (matrijalni i ostali troškovi usluga)	3.2.2,9	995	853
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	9	(131)	(88)
NETO FINANSIJSKI REZULTAT od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	3.4a,10	893	879
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		1.053	990
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		160	111

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**BILANS USPJEHA U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2011. GODINE
(NASTAVAK)**

NETO FINANSIJSKI REZULTAT od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	3.4b,11	86	63
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		102	63
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(16)	-
DOBITAK/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		114	(2.113)
POREZ NA DOBIT	3.5,12	(8)	(11)
NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU		106	(2.124)
RASPODJELA NETO DOBITI			
ZARADA PO AKCIJI	13	4,40	(78,71)

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Sava Montenegro AD, Podgorica br.004-126/3 od 01.02.2012. godine.

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Vesna Cakić

(Vesna Cakić)

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2011. GODINE

(U hiljadama EUR)	Napomene	2011.	2010.
AKTIVA			
Stalna imovina		7.989	4.583
Nematerijalna ulaganja	3.6, 14	246	233
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.7, 15	1.415	1.510
Investicione nekretnine, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.10,16	416	503
Dugoročna finansijska ulaganja-povezana lica	3.11,17	337	146
Dugoročna finansijska ulaganja, osim povezanih lica	3.11,18	5.575	2.191
Obrtna imovina		15.227	18.348
Potraživanja iz poslovnih odnosa	3.11,19	2.679	2.804
Kratkoročna finansijska ulaganja	3.11,20	10.194	13.047
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti	3.11,21	247	78
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	22	926	1.081
Aktivna vremenska razgraničenja	3.12,23	1.181	1.338
Ukupna aktiva		23.216	22.931

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Sava Montenegro AD, Podgorica br.004-126/3 od 01.02.2012. godine.

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Vesna Cakić
(Vesna Cakić)

Prvi direktor

(Nebojša Šćekić)

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2011. GODINE (NASTAVAK)

(U hiljadama EUR)	Napomene	2011.	2010.
Kapital	3.13	4.140	4.101
Akcijski kapital	24	4.034	6.158
Revalorizacione rezerve	3.14, 25	-	67
Prenešena dobit/gubitak iz prethodnih godina		-	-
Neraspoređena dobit/ gubitak tekuće poslovne godine		106	(2.124)
Rezervisanja		14.621	14.033
Bruto tehničke rezerve	3.15,3.16,26	14.454	13.778
Ostala dugoročna rezervisanja	27	167	255
Kratkoročne obaveze	28	3.363	802
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		1.029	3.949
Obaveze prema bankama i druge finansijske obaveze	29	1.002	3.923
Obaveze za odloženi porez	12	27	26
Pasivna vremenska razgraničenja	30	63	46
Ukupna pasiva		23.216	22.931

Ovi finansijski izvještaji usvojeni su Odlukom Odbora direktora Sava Montenegro AD, Podgorica br.004-126/3 od 01.02.2012. godine.

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Vesna Cakić
(Vesna Cakić)

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2011. GODINE

(U hiljadama EUR)	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit/ preneseni gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2010. godine	4.830	114	(2.672)	2.272
XII emisija akcija	3.000	-	-	3.000
Pokriće gubitka iz akcijskog kapitala	(2.672)	-	2.672	-
XIII emisija akcija	1.000	-	-	1.000
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(47)	-	(47)
Gubitak predhodnog perioda	-	-	(2.124)	(2.124)
Stanje na dan 31.decembar 2010. godine	6.158	67	(2.124)	4.101
Pokriće gubitka iz akcijskog kapitala	(2.124)	-	2.124	-
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	1	-	1
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(68)	-	(68)
Gubitak predhodnog perioda	-	-	106	106
Stanje 31.decembar 2011 godine	4.034	-	106	4.140

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS NOVČANIH TOKOVA U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2011. GODINE

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.634	11.071
Prilivi od premija (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja)	10.288	10.022
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	238	142
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	2.097	891
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda	11	16
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.259	11.695
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja)	3.896	4.179
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja,saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	493	634
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	2.110	1.957
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	458	460
Odlivi po osnovu zakupnina	119	99
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	728	974
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	4.455	3.392
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	375	(624)
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	12.468	8.519
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	229	500
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti (dividende,učešća u dobiti, kamate i sl.)		
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava		
Prilivi od zakupnina	16	9
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	12.223	8.010
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	13.065	14.731
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	-	106
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja	-	500
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno dužničke Hov kojima se ne trguje na organizovanom tržištu Hov,ako je izdavalac pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori	12.971	13.772
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori		-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	94	353
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(597)	(6.212)

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2011. GODINE (NASTAVAK)

(U hiljadama EUR)

	2011.	2010.
<i>C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA</i>		
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	1.175	5.898
Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala	-	4.000
Priliv po osnovu dugoročnih kredita	-	1.000
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	265	-
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja	910	898
Odlivi iz aktivnosti finansiranja	784	108
Odliv po osnovu dugoročnih kredita	630	-
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	154	108
<i>Neto (odliv)/priliv novčanih sredstava iz finansijskih aktivnosti</i>	391	5.790
Neto promjena gotovine (ukupna)	169	(1.046)
Gotovina na kraju obračunskog perioda	247	78
Gotovina na početku obračunskog perioda	78	1.124

Napomene na stranama 10 – 53 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. DJELATNOST

Akcionarsko društvo „Montenegro osiguranje”, Podgorica (u daljem tekstu „Društvo”) osnovano je podjelom akcionarskog društva za osiguranje „Ekos”, Beograd, 30. septembra 1999. godine pod nazivom „Ekos Montenegro osiguranje“ A.D., Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 31. decembra 1999. godine Rješenjem broj Fi. 2871/99, neposredno nakon izdavanja dozvole za rad od strane Saveznog ministarstva za finansije SRJ.

Društvo je promijenilo naziv u Akcionarsko društvo „Montenegro osiguranje”, Podgorica, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici, 22. decembra 2000. godine Rješenjem broj Fi. 3491/00.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list CG” broj 6/02), dana 14. avgusta 2002. godine izvršena je preregistracija Društva kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0004670/001.

Nakon promjene vlasničke strukture u decembru 2007. godine i kupovine većinskog paketa akcija Društva od strane Pozavarovalnice Sava d.d. Ljubljana izvršena je u toku 2009. godine, promjena naziva Društva u Akcionarsko društvo za osiguranje „Sava Montenegro”, Podgorica. Navedena promjena je registrovana u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, 10. aprila 2009. godine Rješenjem broj 4-0004670/044.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi obaveznih osiguranja, kombinovanog osiguranja motornih vozila, imovinskih osiguranja, nezgode i drugih vrsta neživotnih osiguranja.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcionišu 2 filijale u Podgorici i 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore (Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Nikšić, Herceg Novi, Kotor, Budva, Bar, Bar 1, Podgorica 1, Rožaje, Danilovgrad i Ulcinj).

Agencija za nadzor osiguranja je 2. aprila 2008. godine donijela Rješenje broj 304-1/08 kojim se Akcionarskom društvu za osiguranje „Montenegro osiguranje”, Podgorica izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja propisanih članom 10 Zakona o osiguranju („Službeni list RCG” br. 78/06 i 19/07.

Na osnovu Odluke Odbora direktora Društva broj 004-692/8 od 28. jula 2010. godine i odluke o osnivanju od 15.09.2010. godine osnovano je Društvo sa ograničenom odgovornošću „SAVA CAR”, Podgorica. Društvo je osnivač d.o.o „SAVA CAR” sa udjelom od 100%, a upisani kapital iznosi EUR 65.000. Pretežna djelatnost d.o.o. „SAVA CAR”, je tehničko ispitivanje i analiza. „SAVA CAR”, je registrovano kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 5-0588809/001.

Sjedište društva je u Podgorici, P.C. Kruševac, Rimski trg 70. Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine imalo 146 zaposlena (31. decembra 2010. godine: 122 zaposlena).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list CG”, br. 78/06,19/07, 53/09, 73/10 i 40/11), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 65/01 do 40/11), Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, 80/08 i 32/11).

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

2.1.2. Zvanična valuta izvještavanja

Svi iznosi u finansijskim iskazima su prikazani u hiljadama eura (EUR) koja je funkcionalna i prezentaciona valuta Društva. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u EUR zaokruženi u hiljadama.

2.1.3. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

2.3. Uporedni podaci

Društvo je u skladu sa kontnim okvirom i kontnom šemom propisanom Pravilnikom o kontnom okviru društava za osiguranje od strane Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG”, br. 63/10), koja je u primjeni od 01. januara 2011. godine, u finansijskim izvještajima za 2011. godinu izvršilo reklasifikaciju uporednih podataka na pozicijama bilansa uspjeha i bilansa stanja (2010. godine), čime je omogućena adekvatna uporednost podataka dva obračunska perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. POSLOVNI PRIHODI

3.1.1. Neto prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja („Sl. list CG, br. 27/04), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljani za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premija prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od funkcionalne premija i režijskog dodatka.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje nadležni organ Društva, po predhodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis.

3.1.2 Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazuju se prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja (vjestacenja po uslužnim stetama i sl.), naplaćena ispravljena ili otpisana potraživanja i drugo.

3.2. POSLOVNI RASHODI

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

3.2.1 Neto rashodi naknada šteta

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove i rashode.

Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i troškovi vezani za isplatu šteta), umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja i ispravljani za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja. U okviru navedenih troškova sadržani su i troškovi naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

Rashodi reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Sava Re, prema ugovorima o reosiguranju i rashode po osnovu premije reosiguranja Udruženju reosiguravača Srbije po zelenoj karti i reosiguranje kod Wiener Stadtische.

Rashodi za rezervisane štete obračunavaju se u skladu sa opisanim u napomenama 3.14 i 3.15.

3.2.2 Ostali troškovi iz poslova osiguranja

Ostali troškovi iz poslova osiguranja se odnose na troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzora osiguranja, troškove za preventivnu djelatnost, rashode od obezvrjeđenja potraživanja, otpise potraživanja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove iz poslova osiguranja.

Troškovi doprinosa garantnom fondu obračunavaju se i iskazuju u skladu sa opisanim u Napomeni 3.17.

3.2.3 Ostali troškovi

Ostali troškovi se odnose na troškove sprovođenja osiguranja i to:

- troškove sticanja osiguranja, koji obuhvataju direktne i indirektne troškove sticanja osiguranja koji su iskazani po funkcionalnom principu, kao i promjenu u razgranicenim troškovima;
- i ostale operativne troškove, razvrstane takođe po funkcionalnim grupama.

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za sprovođenje djelatnosti osiguranja. Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja se umanjuju za prihod od provizije reosiguravaca.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se razgraničenje troškova sticanja osiguranja na naredni period u skladu sa odnosom prenosne premije u ukupnoj premiji.

3.3. Naknade za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Kolektivnog ugovora, regres za korišćenje godišnjeg odmora sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka i prevoza, kao i pomoć zaposlenima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

Otpremnine

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem i Granskom kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima.

Saglasno Kolektivnim ugovorom zaposlenima se isplaćuje otpremnina u slučajevima prestanka potrebe za radom usled tehnološkog viška, uz predhodnu saglasnost i uz donošenje Odluke od strane nadležnog organa Društva.

U navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima

3.4. a) Neto finansijski prihodi i rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: prihode od kamata na finansijske plasmane, dobiti od finansijskih sredstava, prihode od ulaganja u investicione nekretnine, pozitivne kursne razlike i druge prihode. Prihodi od kamate se priznaju, kada su kamate zarađene.

Rashode od ulaganja sredstava tehničkih rezervi čine: rashodi od kamata na pozajmice, gubici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, rashodi od ulaganja u investicione nekretnine, negativne kursne razlike i drugi finansijski rashodi.

b) Neto finansijski prihodi i rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi

Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi predstavljaju sve ostale prihode koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi.

Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi predstavljaju sve ostale rashode koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi.

3.5. Porezi i doprinosi**Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, br.40/2008, br..86/2009 i 40/2011). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, br.40/2008, br..86/2009 i 40/2011).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa propisima Crne Gore.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2011. godine iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvrjeđenje vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračuna premija osiguranja.

Metod amortizacije, koji koristi Društvo, je ravnomjerna vremenska amortizacija.

Godišnje je potrebno provjeriti eventualna oslabljenja nematerijalnih ulaganja sa neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalna sredstva, koja se još ne koriste.

3.7. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Društvo koristi model nabavne vrijednosti i nekretnine, postrojenja i opremu vodi po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za ukupnu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjena vrijednosti. Pod nabavnom vrijednošću se podrazumijeva vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Društvo u nabavnu vrijednost nekretnina postrojenja i opreme ne uračunava troškove pozajmljivanja.

Gubitak zbog umanjena vrijednosti nekretnine, postrojenja ili opreme se priznaje kroz bilans uspeha, u skladu s odredbama MRS 36 – „Umanjenje vrijednosti imovine“.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme, ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala i troškovi svakodnevnih popravki smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

3.8. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se obračunava na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja na početku godine, kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina i opreme određene su u zavisnosti od vijeka koriscenja, koji pak zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava očekivane fizičke istrošenosti i staranja očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Provjera vijeka korišćenja nekretnina i opreme u izabranom metodu amortizacije vrši se godišnje. Amortizacija se obračunava za svako sredstvo pojedinačno.

Primijenjene stope za 2011. godinu su sljedeće:

	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Nematerijalna ulaganja	5,00	20,00	30,00
Građevinski objekti	55,56	1,80	5,00
Namještaj	8,00	12,50	20,00
Kompjuteri	3,00	33,33	30,00
Automobili	6,45	15,50	15,00
Rashladni uređaji	6,06	16,50	15,00
Telefoni, telefaksi	5,00	20,00	25,00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004 do 40/2011) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za opremu primjenom degresivnog metoda.

3.9. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje indikacije obezvrjeđivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrjeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja (ukoliko obezvrjeđenje postoji).

Nadoknadivu vrijednost predstavlja neto prodajna vrijednost ili korisna vrijednost, u zavisnosti koja od njih dvije je viša. Gubitak zbog obezvrjeđenja se odmah priznaje kao rashod u bilansu uspjeha, osim ako je sredstvo iskazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se gubitak zbog obezvrjeđenja evidentira kao umanjenje revalorizacionih rezervi.

Ako naknadno dođe do smanjenja ili ukidanja gubitaka zbog obezvrjeđenja priznatog u ranijim godinama, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njenoj naknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrjeđenja sredstva. Ukidanje gubitka zbog obezvrjeđenja se priznaje odmah kao prihod u bilansu uspjeha, osim ako se odnosno sredstvo ne vodi po revalorizovanoj vrijednosti, u tom slučaju se ukidanje gubitka zbog obezvrjeđenja prikazuje kao povećanje po osnovu revalorizacije.

3.10. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje svoje djelatnosti, nego se drži u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrijednosti kapitala.

Kao investiciona nekretnina se određuje:

- zemljište koje se drži u cilju dugoročnog uvećanja vrijednosti kapitala, a ne za prodaju u bližoj budućnosti u okviru redovnog poslovanja,
- zemljište za koje društvo nije odredilo buduću upotrebu,
- objekat u vlasništvu ili pod finansijskim lizingom, uzet u jednokratni ili višekratni lizing,
- zgrada koja se drži radi iznajmljivanja

Vrijednost investicionih nekretnina Društvo odmjerava po modelu nabavne vrijednosti. Nabavna vrijednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Način amortizacije i obezvrjeđenja investicione nekretnine je isti kao i kod nekretnina i opreme. Društvo periodično provjerava i objelodanjuje poštenu vrijednost investicione nekretnine, koju utvrđuje na osnovu javno dostupnih podataka o tržišnoj vrijednosti pojedinih vrsta nekretnina.

Provjera eventualnog obezvrjeđenja investicionih nekretnina, vrši se godišnje. Postupci za obezvrjeđenje su isti kao kod nekretnina i opreme.

Ako će se investiciona nekretnina prodati, odnosno stečena je s namjerom otuđenja, ili je njena prodaja veoma vjerovatna, nekretnina se razvrstava u stalnu imovinu koja se drži za prodaju.

3.11. Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo se procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Finansijska sredstva se razvrstavaju u sljedeće grupe:

- finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (prva grupa)
- finansijska sredstva u posjedu do dospelja na naplatu (druga grupa)
- finansijska sredstva u zajmove i potraživanja (treća grupa)
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (četvrta grupa).

Pri početnom priznavanju finansijskog sredstva Društvo vrši odmjeravanje po vrijednosti ulaganja koja uključuje troškove transakcija koji se mogu direktno pripisati sticanju finansijskog sredstva, izuzev u slučaju finansijskog sredstva koji se mjeri po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobitak ili gubitak za koji se navedeni trošak sticanja iskazuje kao rashod perioda. Nakon početnog priznavanja Društvo finansijska sredstva odmjerava po poštenoj vrijednosti.

Dugoročna finansijska sredstva, koja za naplatu dopijevaju u roku od godinu dana od datuma na koji glasi bilans stanja, se u bilansu stanja prenose u kratkoročne finansijske investicije.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se mjere po poštenoj (fer) vrijednosti kroz dobit ili gubitak, predstavljaju plasmane u akcije privrednih društava koja se kotiraju na tržištima hartija od vrijednosti u Crnoj Gori.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja ne uključuje troškove nastale kod sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Iznos više/(manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobit / (gubitak) u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Ulaganje u pridružene entitete predstavlja ulaganje u kojima Društvo ima udio u vlasništvu između 20% i 50% ili u kojima ima značajan uticaj, ali koja nisu pod njegovom kontrolom.

Društvo priznaje i obračunava investicije u zavisna preduzeća u skladu sa MRS - 27 „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji“

Kapitalne investicije u zavisna i pridružena društva, kao i investicije u vlasničke hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju na aktivnom tržištu, se odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti.

Ukoliko iznos gubitka u pridruženom entitetu prevazilazi ulog, Društvo ne evidentira iznos gubitka iznad uloga, ukoliko nije stvorilo obaveze ili izvršilo plaćanja u ime pridruženog društva.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju ulaganja za koja postoji namjera držanja u posjedu tokom neodređenog vremenskog perioda, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima, a u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznog kursa ili vrijednosti kapitala.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, koja predstavlja visinu izdatka uvećanu za troškove sticanja investicije, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz

promjene fer vrijednosti plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se direktno u kapitalu kroz izvještaj o promjenama na kapitalu, osim za troškove od umanjenja vrijednosti i devizne gubitke i dobitke.

Prilikom prodaje finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak predhodno priznat u kapitalu biće priznat kao dobit ili gubitak preko bilansa uspjeha.

Finansijska sredstva u posjedu do dospjeća na naplatu

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospjećem, i za koja rukovodstvo Društva ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospjeća. Ukoliko Društvo prodaje više od značajnog iznosa investicije koja se drži do dospjeća, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

Potraživanja iz poslovnih odnosa i oročeni depoziti

Potraživanja iz poslovnih odnosa predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno. Depoziti kod banaka klasifikuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i regresnih potraživanja

Na dan bilansiranja Društvo procjenjuje da li postoji bilo kakav dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti potraživanja. Procjenjivanje se vrši pojedinačno i sva potraživanja, za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti iskazuju se kao rashod perioda i za iznos istih umanjuje se bilansna aktiva. Društvo vrši direktan otpis potraživanja ukoliko je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Procjena vrijednosti nenaplativih potraživanja, vrši se kvartalno i na kraju godine, uzimajući u obzir ročnost dospjeća u kombinaciji sa bonitetom klijenta. Procjena vrijednosti potraživanja vrši se u skladu sa kriterijumima iz Pravilnika o načinu procjenjivanja aktive Društva.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (opšte)

Finansijska imovina se procjenjuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao onaj koji je raspoloživ za prodaju poveća i ako se to povećanje bude moglo objektivno dovesti u vezu sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti treba da se stornira, a iznos storniranja prizna u bilansu uspjeha.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

Prestanak priznavanja finansijske imovine (opšte)

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese finansijsku imovinu ili zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U izvještajima novčanih tokova pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Novčane ekvivalente predstavljaju oročeni depoziti kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3.12. Unaprijed plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja i ostala aktivna vremenska razgraničenja

Unaprijed plaćeni troškovi pribavljanja osiguranja predstavljaju razgraničene troškove srazmjerno odnosu prenosne premije u ukupnoj premiji. U aktivnim kratkoročnim vremenskim razgraničenjima obuhvaćeni su i razgraničene unaprijed plaćene obaveze koje ne terete bilans uspjeha obračunskog perioda.

3.13.1. Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacione i druge rezerve i dobit tekuće godine.

3.14. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane na osnovu efekata revalorizacije, odnosno svođenja na fer vrijednost plasmana u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Navedeni efekti priznati su direktno u kapitalu, odnosno revalorizacionim rezervama Društva. U slučaju kad je poštena vrijednost veća pokazuje se kao povećanje revalorizacione rezerve od investicija, dok se u suprotnom slučaju pokazuje kao njeno smanjenje.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano sa Zakonom o osiguranju osiguranju („Sl. list CG”, br. 78/06,19/07, 53/09, 73/10 i 40/11), njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuća tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja, koje obavlja.

Osiguravajuće društvo koje se bavi poslovima neživotnih osiguranja mora formirati sledeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za izravnavanje rizika

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja su u osiguravajućem društvu sastavljeni pravilnici za formiranje tehničkih rezervi.

Tehničke rezerve za rezervisane štete

3.15.1 Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Izuzetno, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nijesu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov, ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Iznos rezervisanih šteta ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

Rezervisane nastale prijavljene, a neriješene štete u osiguranju od odgovornosti koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata).

3.15.2 Rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezerve za nastale neprijavljene štete obračunavaju se primjenom onih aktuarskih metoda, koje po mišljenju ovlašćenog aktuaru daju realnu procjenu rezervisanih šteta za pojedine vrste osiguranja.

Rezervacije za nastale neprijavljene štete mogu se obračunavati primjenom pojedinačne metode ili kombinacijom više metoda, u skladu sa važećim pravilnikom koji je propisan od strane regulatornog organa.

Za nastale štete koje do kraja obračunskog perioda nijesu prijavljene, Društvo vrši obračun rezervacije koristeći chain ladder metod i metod očekivane kvote šteta.

Za izračunavanje rezervi za nastale neprijavljene štete, kod kojih postoje dovoljni podaci o štetama u predhodnim godinama koristi se chain ladder metod, a za ostale vrste osiguranja koristi se metod očekivane kvote šteta.

3.15.3 Troškovi po osnovu šteta koje su rezervisane na dan procjene

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Direktni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji se mogu direktno locirati na pojedinu štetu (npr. kamate, sudski troškovi i takse u sporovima i sl)

Indirektni troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta su troškovi koji nijesu locirani na pojedinu štetu a nastali su u procesu rješavanja i isplate šteta (npr. plate, administrativni troškovi i sl.)

Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom štete koji se obračunava u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete (Sl. list Crne Gore 41/11 od 10.08.2011).

3.16. Rezerve za izravnjanje rizika

Rezerve za izravnjanje rizika se obračunavaju na osnovu Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika („Sl. list CG“ br. 70/08 od 19.11.2008).

Rezerva za izravnjanje rizika obrazuje se na osnovu standardnog odstupanja, mjerodavnih tehničkih rezultata i tehničke premije u samopridržaju, za svaku vrstu neživotnih osiguranja kojima se društvo za osiguranje bavi u posmatranom periodu.

Osnovica za obračunavanje rezervi za izravnjanje rizika čine tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini i standardnog odstupanja.

3.17. Doprinos garantnog fonda

Garantni fond čine sredstva formirana izdvajanjem doprinosa garantnom fondu na teret bilansa uspjeha tekućeg perioda radi ekonomske zaštite putnika i oštećenih trećih lica i sredstva od ostvarenih regresnih zahtjeva prema licima koja nisu zaključila ugovor o obaveznom osiguranju. Sredstva garantnog fonda su strogo namjenska i vode se na posebnom računu pri Nacionalnom birou osiguravača Crne Gore.

Nacionalni biro osiguravača Crne Gore je donio Odluku o utvrđivanju visine doprinosa i korišćenju sredstava garantnog fonda. Navedenom odlukom je utvrđeno da se doprinos za obrazovanje sredstava garantnog fonda formira iz:

1. tehničke premije obaveznog osiguranja vlasnika, od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima množenjem broja motornih vozila za koje je zaključen ugovor o osiguranju sa iznosima u pregledu koji slijedi:

Vrsta vozila	(Iznosi u EUR)
Putnička vozila	6
Teretna vozila	20
Autobusi	40
Autobuske prikolice	20
Prikolice i ostala priključna vozila	3
Ostala motorna vozila	5
Granično osiguranje	3

2. tehničke premije obaveznog osiguranja vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima 1%
3. tehničke premije obaveznog osiguranja putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja 1%

3.18. Garantna rezerva

Zakon o osiguranju Crne Gore propisuje da sva društva za osiguranje moraju imati garantnu rezervu koju čini:

- osnovni kapital,
- rezerve iz dobiti,
- dio neraspoređene dobiti iz predhodnih godina, najviše do 50%,
- dio neraspoređene dobiti tekuće godine, najviše do 50%, pod uslovom da utvrđeni iznos ne prelazi prosječnu vrijednost neto dobiti ostvarene u posljednje tri godine i da ne prelazi 25% iznosa garantne rezerve,
- revalorizacije rezerve, pod uslovom da ne prelaze 20% iznosa garantne rezerve.

Garantna rezerva umanjuje se za stečene sopstvene akcije, gubitak iz ranijih godina i gubitak iz tekuće godine. Ukupan iznos garantne rezerve ne može biti manji od minimalnog novčanog iznosa osnovnog kapitala za sve vrste neživotnih osiguranja.

3.19. Fer (pravična) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

3.20. Poslovne promjene u stranoj valuti

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

4. Upravljanje rizikom i globalna finansijska kriza

U transakcijama s finansijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima finansijske rizike. Ti rizici uključuju:

- tržišni rizik,
- kreditni rizik (uključujući i kreditni rizik reosiguranja) i
- rizik likvidnosti.

4.1.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta, a rukovodstvo svojom politikom nastoji svesti na minimum potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je značajno umanjen.

Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna imovina i obaveze na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama koje su u posmatranom periodu bile na visokom nivou i po tom osnovu Društvo je ostvarilo značajan prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim okovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Društvo ima obaveze po zajmovima na dan izvještavanja. Jedan do zajmova je ugovoren sa promjenjivom referentnom kamatnom stopom uz tromjesečno usklađivanje EURIBOR-om, te je Društvo izloženo riziku promjene u budućim gotovinskim tokovima

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

Cjenovni rizik

Portfelj Društva koji se sastoji od hartija od vrijednosti, koje se u finansijskim izvještajima vode po fer vrijednosti, predstavlja izloženost Društva cjenovnom riziku. Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena,

Na datum izvještavanja Društvo nema značajnih plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

4.1.2 Uparivanje imovine i obaveza

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom i koristi pristupe koji uravnotežavaju kvalitet, diverzifikaciju, uparivanje imovine i obaveza, likvidnost i povrat na investicije. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja uz istovremeno osiguranje da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično analizira portfelj, određuje investicione smjernice i limite i nadgleda proces upravljanja imovinom. Društvo je u cilju urednog izmirivanja obaveza, svoja sredstva plasiralo, u skladu sa Zakonom o osiguranju, u razne oblike finansijskih instrumenata, odnosno vršilo je deponovanje i ulaganje tehničkih i garantnih rezervi Društva u visokolikvidnu aktivu.

4.1.3 Kreditni rizik

Društvo se izlaže kreditnom riziku kroz sljedeće stavke imovine:

- udio reosiguranja u rezervisanim štetama
- potraživanja od reosiguranja po isplaćenim štetama
- potraživanja od osiguranika
- depoziti i dati zajmovi
- potraživanja od posrednika u osiguranju i ostala potraživanja
- novac u banci.

Ovaj rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. U posmatranom periodu u Društvu je Samostalna služba za naplatu potraživanja intezivno radila na naplati zastarjelih potraživanja. Naplativost potraživanja po polisama se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi. Za potraživanja za koja se procijeni da postoji mogućnost nenaplativosti ili nijesu naplaćena u razumnom roku se vrši ispravka vrijednosti. Kretanje ispravke vrijednosti potraživanja prikazano je u napomeni 8.

4.1.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Društvo drži portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljavanje zakonskim zahtjevima.

Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljavalo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme. Služba finansija dnevno prati prilive i odlive i radi dnevne, nedjeljne i mjesečne analize. Rizik likvidnosti se uzima u obzir prilikom ocjene uparivanja imovine i obaveza.

4.1.5 Upravljanje kapitalom

Politika upravljanja kapitalom Društva je:

- stroga primjena zakonskih zahtjeva izračunavanja garantne rezerve. Ukupan iznos garantne rezerve Društva je iznad minimalnog novčanog iznosa kapitala za sve vrste neživotnih osiguranja.
- Društvo prema zakonskim zahtjevima mora utvrditi marginu solventnosti, primjenom metoda premijske osnove i metoda osnove šteta. U skladu sa propisima margina solventnosti je veći iznos od iznosa dobijenog ovim metodama, pri čemu ne smije biti manja od zakonom propisanog osnovnog kapitala društava za osiguranje, koji u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju, iznosi EUR 2.250 hiljada.
- sačuvati sposobnost Društva za kontinuirano poslovanje.

U skladu sa gore navedenim margina solventnosti na dan 31.12.2011. godine iznosi EUR 2.250 hiljada (2010. godine EUR 2.250 hiljada).

U skladu sa članom 92. Zakona o osiguranju izračunata je garantna rezerva društva koja na dan 31.12.2011. godine iznosi EUR 4.087 hiljada (2010. godine EUR 4.101 hiljada). Izračun garantne rezerve prikazan je u Napomeni 31.

4.2 Rizici u osiguranju

Od posebnog značaja za Društvo je pravilno utvrđivanje visine samoprdržaja odnosno maksimalnog iznosa obaveze koju društvo može da preuzme na sebe, a da pri tome ne ugrozi svoju likvidnost. U skladu sa tim, Društvo rizike iznad samoprdržaja predaje u reosiguranje, sklapanjem ugovora o automatskom pokriću, koji se primjenjuju u homogenim vrstama osiguranja gdje Društvo čitav svoj portfelj, koji prelazi njegov samoprdržaj, prenosi na reosiguravača, po tačno utvrđenim uslovima. Svi rizici koji nijesu obuhvaćeni ugovorima o automatskom pokriću prenose se u reosiguranje pojedinačno (fakultativno).

4.3 Globalna ekonomska kriza

Zbog tekuće globalne ekonomske krize i njenog nepovoljnog uticaja na domaće ekonomske aktivnosti na lokalnom tržištu Crne Gore, Društvo je poslovalo u težim uslovima i nesigurnijem ekonomskom okruženju tokom 2011. godine. Moguće je i da se u narednom periodu nastavi uticaj krize na poslovanje Društva, koji se trenutno ne može u potpunosti predvidjeti, te stoga postoji element opšte nesigurnosti.

Tekuća finansijska kriza do sada je ograničeno uticala na finansijski položaj i uspješnost poslovanja Društva, uglavnom zahvaljujući internim aktivnostima na upravljanju rizicima i ograničenjima koja nameću važeće pravne odredbe. Društvo redovno prati kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo smatra da će likvidnost u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Pogoršanje ekonomske situacije u zemlji imalo je uticaja na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje obaveze. Takva situacija može uticati na rezervisanja Društva za gubitke po osnovu obezvrjeđenja u 2012. godini, kao i na druga područja u kojima se od rukovodstva Društva očekuje da daje procjene. Finansijski izvještaji za 2011. godinu sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na rezervisanja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Društvo će se u 2012. godini usredsrediti na upravljanje svojim poslovnim aktivnostima u skladu sa promjenama u poslovnim okruženju, kao i na očuvanje svog položaja na tržištu.

5. NETO PRIHODI PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Prihodi od premije osiguranja	10.275	9.674
Prihodi iz primljenog saosiguranja	65	13
Premija reosiguranja	(868)	(829)
Promjena prenosnih premija	(206)	378
Promjena prenosnih premija za saosiguravajući dio	79	28
Ukupno	9.345	9.264

(U hiljadama EUR) 2010. godina

Vrste osiguranja	Bruto premija	Bruto premija iz primljenog saosiguranja	Udio iz reosiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	Neto premija
Osiguranja nezgode	343	7	-	(61)	-	290
Zdravstveno osiguranje						
Osiguranje kopnenih motornih vozila	86	-	-	42	-	129
Osiguranje kopnenih motornih vozila	1.782	1	(22)	15	-	1.776
Osiguranje plovnih objekata	3	1	-	(1)	-	2
Osiguranje robe u prevozu	38	-	-	7	-	45
Osiguranje od požara I elementarnih nepogoda	763	1	(349)	(159)	-	256
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	6.512	2	(331)	558	28	6.769
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe plovnih objekata	59	-	(29)	-	-	29
Osiguranje od odgovornosti	88	1	(98)	(23)	-	(32)
Ukupno	9.674	13	(829)	378	28	9.264

(U hiljadama EUR)				2011. godina		
Vrste osiguranja	Bruto premija	Bruto premija iz primljenog saosiguranja	Udio iz reosiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	Neto premija
Osiguranja nezgode	514	8	-	(15)	-	507
Zdravstveno osiguranje	149			(9)		140
Osiguranje kopnenih motornih vozila	1.898	4	(19)	(52)	-	1.831
Osiguranje plovnih objekata	-	1		1	-	2
Osiguranje robe u prevozu	69	-	(11)	1	-	59
Osiguranje od požara I elementarnih nepogoda	1.073	29	(694)	(160)	79	327
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	6.376	18	(108)	46	-	6.332
Osiguranje odgovornosti kod upotrebe plovnih objekata	62	-	(33)	1	-	30
Osiguranje od odgovornosti	134	5	(3)	(19)	-	117
Ukupno	10.275	65	(868)	(206)	79	9.345

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Prihodi od uslužne obrade predmeta-šteta	12	14
Prihodi od naplaćene ispravke vrijednosti za	342	207
Ukupno	354	221

7. NETO RASHODI ŠTETA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Bruto likvidirane stete	3.945	4.308
Troskovi vezani za likvidaciju steta	414	80
Prihodi od regresa	(158)	(172)
Udio saosiguranja u likvidiranim stetama	18	-
Udio reosiguranja u likvidiranim stetama	(286)	(465)
Promjena rezervisanja za nastale prijavljene stete za saosiguravajuci I reosiguravajuci dio	234	2
Promjena bruto rezervisanja za nastale prijavljene stete	(1.233)	(17)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene stete	996	2.038
Promjena rezervisanja za troskove likvidacije steta	327	358
Ukupno	4.257	6.132

(U hiljadama EUR)

2010. godina

Vrste osiguranja	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio reosiguranja	Promjene za rezervisanja za nastale prijavljene štete	Promjene za rezervisanja za sosig. reosig. dio	Promjene za	Promjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
							rezervisa nja za nastal neprijavljene štete		
Osiguranje nezgode	98	-	-	-	(2)	-	1	2	99
Zdravstveno osiguranje	10	-	-	-	23	-	3	1	37
Osiguranje kopnenih motornih vozila	1.065	16	(30)	-	97	-	-19	17	1.146
Osiguranje prevoza robe	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	194	-	-	(76)	65	-	17	5	205
Drugo osiguranje od šteta	6	-	-	-	-	-	-	-	6
Osiguranje od odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	2.927	64	(142)	(360)	(200)	2	2.035	333	4.659
Opsta odgovornost	7	-	-	(29)	-	-	1	-	-21
Ukupno	4.308	80	(172)	(465)	(17)	2	2.038	358	6.132

(U hiljadama EUR)**2011. godina**

Vrste osiguranja	Bruto štete	Troškovi likvidacije šteta	Prihodi od regresnih potraživanja	Udio reosiguranja sa udjel. Sa- i reosiguranja u likv.štetama	Promjene za rezervisanja za nastale prij. štete	Promjene za rezervisanja za saosig. i reosig. dio	Promjene za rezervisanja nastale neprijavljene štete	Promjene za troškove likvidacije šteta	Neto štete
Osiguranje nezgode	281	18	-	14	28	-	84	7	432
Zdravstveno osiguranje	17	5	-	-	(13)	-	(1)	1	9
Osiguranje kopnenih									
Osiguranje plovnih vozila		-							-
motornih vozila	909	65	(62)	2	88	-	14	9	1.025
Osiguranje prevoza robe	-	3	-	-	-	-	-	19	22
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	189	36	-	(79)	3	-	(4)	11	156
Drugo osiguranje od šteta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje od odgovornosti kod upotrebe motornih vozila	2.547	281	(96)	(205)	(1.341)	234	902	275	2.597
Opsta odgovornost	2	4	-	-	2	-	1	5	14
Osiguranje od odgovornosti plovila		2							2
Ukupno	3.945	414	(158)	(268)	(1.233)	234	996	327	4.257-

8. OSTALI TROSKOVI DOPRINOSI I REZERVISANJA**(U hiljadama EUR)**

	2011.	2010.
Troskovi preventive	84	92
Troskovi Garantnog fonda	322	331
Troskovi nadzornog organa	96	95
Troskovi ispravke potraživanja premije	480	980
Otpis potraživanja od zaposlenih	219	-
Ostali neto troškovi osiguranja	151	9
Ostala rezervisanja	18	11
Ukupno	1.370	1.518

U skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, „Sl. list CG“ br. 53/09, 73/10 i 40/11), i Odlukom o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG“ br. 04/2008), godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaćaju društva za osiguranje iznosi 0.99% godišnje bruto premije društva. Društvo za osiguranje dužno je da, do 1. marta svake godine, obavještava Agenciju za nadzor osiguranja o visini bruto premije u prethodnoj kalendarskoj godini, koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini. Dok se osnovica ne utvrdi, naknada u tekućoj godini se plaća po iznosima naknade utvrđenim za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se svaka eventualna doplata ili pretplata uzima u obzir pri plaćanju prve rate utvrdene na osnovu konačnih podataka o visini osnovice.

9. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja se odnose na sledeće:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Troškovi sticanja osiguranja	2.313	2.634
Promjena u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	193	109
Amortizacija	257	223
Troškovi zarada, naknada zarada I ostalih primanja zaposlenih	723	894
Porezi I doprinosi na isplaćene zarade	93	210
Drugi troškovi rada	113	47
Troškovi rada	929	1.151
Troškovi materijala za popravku I održavanje, otpis sitnog inventara I dr.	61	41
Troškovi kancelarijskog materijala	60	68
Troškovi energije	60	57
Materijalni troškovi	181	166
Troškovi konsult. usluga (troškovi po ug.o djelu, ug.o autorskom radu, intelektualnih usluga sa dažbinama)	205	176
Zakupnine	24	58
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	37	37
Premija osiguranja	72	83
Troškovi reklame ,propagande i reprezentacije	167	121
Troškovi drugih usluga	157	136
Ostali troškovi usluga	662	611
Drugi troškovi	152	76
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(131)	(88)
Ukupno	4.556	4.882

10. NETO FINANSIJSKI REZULTAT od ulaganja sredstava tehničkih rezervi

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Prihodi od kamata	977	878
Dobici od finansijskih sredstava	73	108
Drugi prihodi	3	4
Finansijski prihodi –ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	1.053	990

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Rashodi od kamata	156	107
Negativne kursne razlike	-	1
Drugi finansijski rashodi	4	3
Finansijski rashodi –ulaganja koja se finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	160	111
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	893	879

11. FINANSIJSKI PRIHODI, NETO od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Drugi prihodi	102	63
Drugi rashodi	(16)	-
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	86	63

12. POREZ NA DOBIT**a) Porez na dobit**

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Obračunati tekući porez u toku godine	7	9
Obračunati odloženi porez u toku godine	1	2
Stanje na kraju godine	8	11

b) Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim izvještajima Društva i poreskom bilansu

Usaglašavanje poreza na dobit po poreskom bilansu za 2011. i 2010. godinu prikazano je u sljedećoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Gubitak/dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	114	(2.113)
Poreska stopa 9%	10	(190)
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	70	88
Priznata odložena poreska sredstva (dio iz 2008. godine)	(73)	112
Ostala usaglašavanja	1	1
Ukupno porez na dobit prikazan u bilansu uspjeha	8	11

c) Nepriznata odložena poreska sredstva

Društvo je u predhodnom periodu ostvarilo poreske gubitke i to za 2008. godinu u iznosu od EUR 148 hiljada, za 2009. godinu u iznosu od EUR 152 hiljade i za 2010. godinu u iznosu od EUR 112 hiljada. Obzirom da je Društvo u tekućem periodu iskazalo poresku dobit, iskorišćen je dio poreskog gubitka iz 2008. godine do visine oporezive dobiti u iznosu od EUR 73 hiljade. Preostali raspoloživi dio poreskog gubitka iz ranijih godina koji kumulativno na dan 31.12.2011. godine iznosi EUR 339 hiljada ističe sukcesivno do 2016. godine.

d) Odložene poreske obaveze

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje na početku godine	26	24
Obračunati odloženi porez u toku godine	1	2
Stanje na kraju godine	27	26

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva.

13. ZARADA PO AKCIJI

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Neto dobit/(gubitak)	106	(2.124)
Broj akcija-ponderisani prosjek	24.105	26.988
Osnovna zarada po akciji u EUR	4.40	(78.71)

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Kretanje na nematerijalnim ulaganjima – softverima za 2011. i 2010. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	Softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje 1. januara 2010. godine	175
Povećanja	163
Smanjenje	-
Stanje 31. decembra 2010. godine	338
Stanje 1. januara 2011. godine	338
Povećanja	53
Smanjenje	-
Stanje 31. decembra 2011. godine	391
Ispravka vrijednosti	
Stanje 1. Januara 2010. godine	68
Amortizacija	37
Smanjenje rashoda	-
Stanje 31. decembra 2010. godine	105
Stanje 1. Januara 2011. godine	105
Amortizacija	40
Smanjenje rashoda	-
Stanje, 31. decembra 2011. godine	145
Sadašnja vrijednost	
Stanje 31. decembra 2011. godine	246
Stanje 1. januara 2011. godine	233

15. NEKRETNINE I OPREMA

Kretanje na građevinskim objektima i opremi prikazano je u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2010. Godine	947	994	1.941
Povećanja (nabavke)		229	229
Prenos sa investicija u toku		17	17
Otuđenja i rashodovanja		(24)	(24)
Stanje 31. decembra 2010. godine	947	1.216	2.163
Stanje 1. januara 2011. Godine	947	1.216	2.163
Povećanja (nabavke)	-	42	42
Preknjiženje sa investicionih nekretnina na poslovni Prostor	100	-	100
Prenos sa investicija u toku	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(13)	(13)
Stanje 31. decembra 2011. godine	1.047	1.245	2.292
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1. januara 2010. Godine	67	416	483
Amortizacija	12	174	186
Otuđenja i rashodovanja	-	(16)	(16)
Stanje 31. decembra 2010. godine	79	574	653
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1. januara 2011. Godine	79	574	653
Amortizacija	14	207	221
Amortizacija prenos sa investicionih nekretnina	14	-	14
Otuđenja i rashodovanja	-	(11)	(11)
Stanje 31. decembra 2011. godine	107	770	877
31. decembra 2011. Godine	940	475	1.415
01. januar 2011.godine	868	642	1.510

16. INVESTICIONE NEKRETNINE I INVESTICIONE NEKRETNINE U PRIPREMI

Kretanje na investicionim nekretninama i investicionim nekretninama u pripremi prikazano je u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2010. godine	100	-	100
Povećanja (nabavke)	50	217	267
Prenos sa investicija u toku	-	150	150
Stanje 31. decembra 2010. godine	150	367	517
Stanje, 1. januara 2011. godine	150	367	517
Prenos na poslovne prostore za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	(100)	-	(100)
Stanje, 31. decembra 2011. godine	50	367	417
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 1. januara 2010. godine	12	-	12
Amortizacija	2	-	2
Stanje, 31. decembra 2010. godine	14	-	14
Stanje, 1. januara 2011. godine			
Prenos na poslovne prostore za neposredno obavljanje	14		14
Djelatnosti osiguranja	(14)	-	(14)
Amortizacija	1		1
Stanje, 31. decembra 2011. godine	1	-	1
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2011. godine	49	367	416
1. januar 2011. godine	136	367	503

Društvo je za potrebe objelodanjivanja, saglasno zahtjevima MRS 40 – „Investicione nekretnine”, angažovalo nezavisnog procjenjivača koji je utvrdio fer vrijednost investicionih nekretnina, koje na dan 31.12.2011. godine iznose EUR 50 hiljada.

Prihodi koje je Društvo ostvarilo izdavanjem investicione nekretnine u zakup u 2011. godini iznosi ukupno EUR 1 hiljadu (2010. godine EUR 1 hiljadu).

Društvo je za potrebe objelodanjivanja, saglasno zahtjevima MRS 40 – „Investicione nekretnine”, angažovalo nezavisnog procjenjivača koji je utvrdio fer vrijednost investicionih nekretnina u pripremi koje ukupno na dan 31.12.2011. godine iznose EUR 374 hiljade.

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA - POVEZANA LICA

(U hiljadama EUR)	Procenat učešća	2011.	2010.
<i>Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica</i>			
Učešće u kapitalu d.o.o. SAVA CAR, PG	100%	65	65
<i>Ulaganja u povezana pravna lica</i>			
d.o.o. SAVA CAR, PG		272	81
Ukupno		337	146

Ulaganje u osnivački kapital „SAVA-CAR“ d.o.o., zavisno društvo, u iznosu od EUR 65 hiljada, prikazano je po prvobitnoj vrijednosti ulaganja. Ulaganja u povezana pravna lica u iznosu od EUR 272 hiljadE se odnose na sredstva pozajmica d.o.o Savi Car. Sredstva su odobrena sa grejs periodom od dvije godine na 36 mjesečnih rata prva od kojih dospijeva nakon isteka grejs perioda, sa fiksnom kamatnom stopom od 2%.

18. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U hiljadama EUR)	Procenat učešća	2011.	2010.
<i>Učešća u kapitalu drugih pravnih lica</i>			
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore	33,33%	50	50
Ostala učešća		5	5
		55	55
<i>Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju-</i>			
<i>Ulaganja u obveznice</i>			
Obveznice Fonda Penzionog i invalidskog osiguranja Crne Gore		-	170
Minus: tekuće dospijeće		-	(170)
Državne obveznice DO12		-	9
Obveznice NLB Montenegro banke A.D., Podgorica		500	500
		500	509
<i>Dugoročno oročeni depoziti kod:</i>			
Prva banka Crne Gore AD, Podgorica		-	400
Podgoricka banka AD, Podgorica		2.500	1.000
Hypo Alpe Adria banka AD, podgorica		2.500	-
		5.000	1.400
<i>Dugoročno oročeni depoziti – instrumenti obezbjeđenja</i>			
Udruženje osiguravača Srbije, Beograd		-	227
			227
Date pozajmice iz sredstava preventive		20	-
Ukupno dugorocni finansijski plasmani		5.575	2.191

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica predstavljaju ulaganja u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i prikazana su po prvobitnoj vrijednosti ulaganja. Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu EUR 50 hiljada se odnosi na osnivački kapital biroa od ukupno EUR 150 hiljada osnivačkog kapitala, osnovanog u skladu sa Ugovorom o osnivanju od 2. aprila 2007. godine zaključenog sa Lovćen A.D., Podgorica, i Magnat osiguranje A.D., Podgorica.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju u iznosu od EUR 500 hiljada predstavljaju obveznice NLB Montenegro banke a.d, Podgorica, koje dospijevaju 22. novembra 2013. godine. Godišnja kamata iznosi 6,50%, a isplaćuje se polugodišnje u skladu sa amortizacionim planom otplate.

Dugoročni oročeni depoziti kod banaka iznose EUR 5.000 hiljada (2010: EUR 1.400 hiljada), koji su plasirani sa kamatnom stopom od 6.5% do 7% godišnje.

19. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA

19.1 Potraživanja po osnovu premija osiguranja i saosiguranja

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
-obavezno osiguranje	229	238
- auto kasko osiguranje motornih vozila	864	888
- ostala osiguranja	481	381
Potraživanja po osnovu premije iz saosiguranja-obavezno osiguranje	30	8
Potraživanja po osnovu premije iz saosiguranja-kasko osiguranje		6
Potraživanja po osnovu premije iz saosiguranja-ostala osiguranja		24
	1.604	1.545
Minus: Obezvrjeđenje	(952)	(704)
	652	841
Potraživanja premije reosiguranja-Lovcen Re	36	190
Potraživanja premije reosiguranja-Sava Re	26	15
Potraživanja premije reosiguranja-Winer	16	
Potraživanja premije reosiguranja-Sava Re provizija	40	20
	118	225
Potraživanja za regresne štete	491	524
Potraživanja po osnovu datih avansa	1.687	1.275
Potraživanja za kamatu	105	52
Potraživanja po osnovu preplate poreza na dobit	76	85
Potraživanja od zaposlenih	7	189
Ostala potraživanja	43	66
	2.409	2.191
Minus: Obezvrjeđenje (regresi)	(450)	(453)
Minus: Obezvrjeđenje datih avansa	(50)	-
	1.909	1.738
Ukupno potraživanja	2.679	2.804

19.2 Promjene na obezvrjeđenju vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2011. i 2010. godine prikazane su u sljedećem pregledu:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje na početku godine	1.158	2.163
Direktan otpis iz poslovnih knjiga Društva	(13)	(1.791)
Obezvrjeđenje u toku godine	530	980
Naplaćena otpisana potraživanja iz ranijih godina	(223)	(194)
Stanje na kraju godine	1.452	1.158

19.3 Dospjeće potraživanja za premiju osiguranja i saosiguranja na dan 31.12.2011. godine prikazano je u sljedećem pregledu:

(U hiljadama EUR)	2011	2010
Nedospjela potraživanja	466	536
Dospjela potraživanja do 180 dana	385	291
Dospjela potraživanja preko 180 dana	753	717
Ukupna potraživanja za premiju osiguranja i saosiguranja na kraju godine	1.604	1.544

20. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
<i>Kratkoročno oročeni depoziti</i>		
Crnogorska komercijalna banka A.D. Podgorica	2.400	-
Hipotekarna banka A.D. Podgorica	2.300	2.300
NLB Montenegro banka A.D. Podgorica	1.800	2.300
Prva banka Crne Gore A.D. Podgorica	400	1.000
Erste banka A.D. Podgorica	2.000	2.000
Hypo Alpe Adria banka A.D. Podgorica	-	2.300
Komercijalna banka A.D. Budva	400	-
	9.300	9.900
<i>Kratkoročno oročeni depoziti instrumenti obezbjeđenja</i>		
Udruženje osiguravača Srbije	500	-
Erste banka A.D. Podgorica, overdraft	300	300
Erste banka A.D. Podgorica	75	55
Komercijalna banka A.D. Budva	1	17
Crnogorska komercijalna banka A.D.	3	-
	879	372
	Učešće	
	%	
<i>Hartije od vrijednosti izmjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha</i>		
Titeks A.D. Podgorica	0.0462	3
Montenegro berza A.D. Podgorica	0.3943	3
		6
<i>Tekuće dospjeće (napomena 18):</i>		
<i>Hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju:</i>		
Obveznice Fonda PIO	-	212
Državne obveznice DO11	-	8
Državne obveznice OB11	-	3
Državne obveznice DO12	9	-
<i>Dugoročnih depozita</i>		
Depozit kod CKB A.D. Podgorica	-	2.500
Erste banka A.D. Podgorica ins.obezb.	-	46
	9	2.769
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	10.194	13.047

Kratkoročni finansijski plasmani kod banaka iznose od EUR 9.300 hiljada i plasirani su sa kamatnom stopom od 5 % do 6,25 % godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti u iznosu od EUR 878 hiljada su instrumenti obezbjeđenja.

U 2011. godini po osnovu realizovanih obveznica u iznosu od EUR 223 hiljade ostvarena je kapitalna dobit u iznosu od EUR 73 hiljade.

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu EUR 9 hiljada predstavljaju 9.800 deviznih obveznica za staru deviznu štednju banaka van Crne Gore čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1. Dospjeće ovih obveznica je 1. jul 2012. godine.

21. NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI

Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na dan 31. decembar 2011. godine iznose EUR 247 hiljada (2010: EUR 78 hiljada) i odnose se na sredstva na žiro računima.

22. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Udjeli reosiguravaca u tehničkim rezervama		
Udio u prenosnoj premiji 01.januar	229	201
Promjena udjela reosiguravača u prenosnoj premiji	79	27
Udio u prenosnoj premiji 31.decembar	308	228
Udio reosiguravaca u rezervisanim stetama 01.januar	853	854
Lovćen osiguranje	231	434
Pozavarovalnica Sava Re	622	421
Promjena Lovćen osiguranje	91	(203)
Promjena Sava Re	(328)	201
Stanje udjela reosiguravača 31.decembar Lovćen osiguranje	322	231
Stanje udjela reosiguravača 31.decembar Sava Re osiguranje	294	622
Stanje udjela reosiguravača 31.decembar WIENER osiguranje	2	
Ukupni udio reosiguravača u rezervisanim štetama na 31.decembar	618	853
Ukupno udio reosiguravača u tehničkim rezervama	926	1.081

23. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Razgraničeni unaprijed plaćeni troškovi pribave osiguranja		
Troškovi provizije	303	502
Troškovi zakupa	50	76
Troškovi zarada	478	408
Troškovi reklama i sponzorstva	226	296
Ribrending	1	4
Ugovori o djelu, konsalting i intelekt. usluge	77	43
	1.135	1.329
Ostali unaprijed plaćeni troškovi		
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa	28	9
Unaprijed plaćeni ostali troškovi	18	-
	46	9
Ukupno	1.181	1.338

24. AKCIJSKI KAPITAL

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacione i druge rezerve i dobit tekuće godine.

(U hiljadama EUR)	31 decembar 2011.			31. decembar 2010.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Pozavarovalnica SAVA d.d., Ljubljana	19.402	100	4.034	29.621	100	6.158
Ukupno	19.402	100	4.034	29.621	100	6.158

Nominalna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2011. i 31. decembra 2010. godine iznosi EUR 207,8808.

Skupština akcionara je na redovnoj sjednici održanoj dana 21. aprila 2011. godine, donijela Odluku broj 005 - 493/5, o pokriću gubitka u iznosu od EUR 2.124 hiljade na teret kapitala Društva, i Odluku broj 005 - 493/6, o smanjenju kapitala Društva za iznos od EUR 2.124 hiljade. Iznos gubitka od EUR 125,21 je ostao nepokriven. Umanjenje kapitala vrši se na način što je umanjeno broj akcija sa 29.621 na 19.402 akcija, odnosno izvršeno je umanjeње 10.219 akcija. Ukupan iznos kapitala Društva, nakon smanjenja, iznosio je EUR 4.034 hiljade ili 19.402 akcija nominalne vrijednosti od EUR 207,8808.

Društvo je registrovano za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja. U skladu sa članom 21 Zakona o osiguranju („Službeni list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10 i 40/11), Društvo za osiguranje je dužno da obezbijedi minimalni novčani iznos osnovnog kapitala koji nije manji od EUR 2.250 hiljada za sve vrste neživotnih osiguranja.

25. REVALORIZACIONE REZERVE

Revalorizacione rezerve sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine formirane su po osnovu efekata revalorizacije finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju koje su prikazane u pregledu:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje na dan 01. januara	67	114
Efekat promjene vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju povećanje po osnovu svodjenja na fer vrijednost	1	59
Efekat promjene vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju smanjenje po osnovu svodjenja na fer vrijednost		(26)
Ukidanje revalorizacionih rezervi po osnovu dospjeća - prodaje	(68)	(80)
Stanje na dan 31. decembra	-	67

26. BRUTO TEHNIČKE REZERVE**a) Prenosne premije**

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	3.146	3.225
Prenosna premija ostalih osiguranja	1.934	1.638
Prenosna premija iz saosiguranja	13	24
	5.093	4.887

b) Rezervisane štete

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Rezervisanja za prijavljene a nelikvidirane štete štete	3.487	4.720
Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete	4.679	3.684
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta	793	466
Rezerve za izravnjanje rizika	402	21
	9.361	8.891
Ukupno	14.454	13.778

b) Prenosne premije

Promjene na prenosnim premijama nezivotnog osiguranja u toku godine bile su sljedece:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje prenosne premije osiguranja na dan 1. januara	4.862	5.241
Promjena-kretanje prenosne premije osiguranja	218	(379)
Stanje na dan 31.decembra prenosne premije osiguranja	5.080	4.862
Prenosna premija saosiguranja	24	
Promjena prenosne premije saosiguranja	(11)	24
Stanje na dan 31. decembra premije saosiguranja	13	24
Ukupno stanje prenosne premije na dan 31. decembra	5.093	4.886

c) Rezervisane štete

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Rezervisanja za prijavlj.a nelikvidirane stete štete (stanje 01.januar)	4.720	4.735
Promjena- smanjenje u korist prihoda	(1.233)	(15)
Rezervisanja za prijavlj.a nelikvidirane stete štete (stanje 31.decembar)	3.487	4.720
Rezervisanja za nastale neprijavljene stete (stanje 01.januar)	3.684	1.646
Promjena- povecanje na teret rashoda	995	2.038
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete (stanje 31.decembar)	4.679	3.684
Rezervisanja za troskove likvidacije steta (stanje 01.januar)	466	108
Promjena-povecanje na teret rashoda	327	358
Rezervisanja za troskove likvidacije steta (stanje 31.decembar)	793	466
Rezerve za izravnjanje rizika (stanje 01.januar)	21	13
Promjena povecanje na teret rashoda	381	8
Rezerve za izravnjanje rizika (stanje 31.decembar)	402	21
Stanje na dan 31. decembra	9.361	8.891

27. OSTALA DUGOROČNA REZERVISANJA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Rezervacije za otpremnine i jubilarne nagrade	111	110
Ostale rezervacije	21	4
Preventiva	35	141
Stanje na dan 31. decembra	167	255

Kretanja u toku godine na rezervisanjima za naknade zaposlenima i preventiva prikazana su u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje na dan 1. januara na rezervisanjima za naknade zaposlenima	114	175
Smanjenja rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	1	(2)
Smanjenje rezervisanja za radne sporove		(63)
Povećanje u toku godine – ostale rezerve	17	4
Stanje na dan 31. decembra	132	114
Stanje preventive na dan 1. januara	141	59
Promjene formiranja na teret rashoda	84	
Promjena koriscenja	(208)	(10)
Stanje 31. decembra	17	49
Povećanje u korist sredstava za preventivu	38	92
Koriscenje sredstava za preventivu	(20)	
Stanje na dan 31. decembra	18	92
Ukupno stanje na dan 31. decembra	167	255

Rezervisanje za naknade zaposlenima odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina za penzije i jubilarne nagrade.

Odlukom Odbora direktora broj 004-1651/4 od 28.11.2011.godine je izvršeno izdvajanje sredstava preventive iz premije, za period od 01.10 do 31.12.2011. godine, koja imaju povratni karakter. Sredstva su plasirana u iznosu od EUR 20 hiljada, a preostalo stanje izdvojenih povratnih sredstava preventive na dan 31.12.2011. godine iznosi EUR 18 hiljada.

28. KRATKOROČNE OBAVEZE

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Obaveze prema dobavljačima	123	191
Obaveze prema povezanim licima (u grupi) za premije reosiguranja	206	97
Ostale obaveze – primljeni avansi	156	177
Obaveze Ugovori o djelu	3	
Kratkorocni kredit Sava Re -tekuće dospijeće (Napomena 29)	2.500	
Kratkoročne obaveze CKB	1	0
Kratkoročne obaveze Erste banka	265	204
Kratkoročne obaveze Erste leasing	15	15
Tekuće dospijeće Porche leasing	-	3
Tekuće dospijeće S leasing	6	17
Obaveze za poreze na premije osiguranja	30	33
Obaveze za porez na dodatu vrijednost	1	3
Obaveze -doprinos Garantnom fondu	26	27
Tekući porez na dobit	7	10
Obaveze za poreze u i doprinose	-	1
Obaveze po osnovu šteta	24	24
Ukupno	3.363	802

29. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGE FINANSIJSKE OBAVEZE

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Dugoročni kredit od povezana lica	1.000	3.900
Dugororočna obaveza Porche leasing	-	6
Dugororočna obaveza S leasing	-	17
Dugororočna obaveza Erste leasing	2	-
Ukupno	1.002	3.923

Ostale dugoročne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od EUR 2 hiljade odnose se na obaveze po osnovu Ugovora o finansijskom lizingu za nabavku službenih automobila od Erste leasing.

Dugoročni kredit sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od EUR 1 milion odnosi se na obaveze po Ugovoru o dugoročnom kreditu br.1258 od 26.11.2010.godine.

30. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA

Kretanja na pasivnim vremenskim razgraničenjima su prikazana u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Stanje, 1. januara	46	38
Promjena u toku godine	17	8
Stanje na dan 31. decembra	63	46

31. GARANTNA REZERVA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Početni fond sigurnosti	4.034	6.157
Revalorizacione rezerve	-	68
Gubitak / dobit tekuće godine	53	(2.124)
Stanje na dan 31. decembra	4.087	4.101

Garantna rezerva Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine iznosi EUR 4.087 hiljada i veća je za EUR 1.837 hiljada (2010. godine EUR 1.851 hiljadu) od iznosa predviđenog članom 21. Zakona o osiguranju Crne Gore (Sl. list CG", br. 78/06,19/07, 53/09, 73/10 i 40/11), kao obavezni početni fond sigurnosti.

32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Rashodi po osnovu premije reosiguranja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	808	569
Rashodi po osnovu kamata		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	154	102
Rashodi po osnovu obrađivačke provizije		
Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	2	2
Prihodi od provizije reosiguranja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	126	93
Prihodi od šteta po osnovu reosiguranja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	168	168
Ostali prihodi		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	1	2
<i>Prihodi od obrađivačke provizije i obrađenih šteta (društva u grupi)</i>		
Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)		
obrađivačka provizija	2	2
obrađene stete	-	2
Pozavarovalnica Tilia d.d, Ljubljana		
obrađivačka provizija	4	-
obrađene stete	24	-
<i>Ostali prihodi (društva u grupi)</i>		
Pozavarovalnica Tilia d.d, Ljubljana	2	2
Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	1	1
Sava osiguranje a.d, Beograd (zivot)	1	-
Sava Tabak osiguranje a.d, Skopje	2	1
Velebit osiguranje life a.d, Zagreb	1	1
Velebit osiguranje a.d, Zagreb	1	-
Iliyria-Dugagjini life a.d, Priština	1	1
Iliyria-Dugagjini a.d, Priština	1	-
Ukupno ostali prihodi	10	6

(U hiljadama EUR)	2011.	2010.
Potraživanja iz poslovnih odnosa (matično društvo)		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana		
premija reosiguranja	26	15
Iznos osiguravajuće tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu rezervisanja za štete	294	622
Iznos osiguravajuće tehničkih rezervisanja prenijetih na reosiguravajuća društva po osnovu prenosne premije	308	229
potraživanja za proviziju reosiguranja	40	20
	668	886
Potraživanja iz poslovnih odnosa (društva u grupi)		
Sava osiguranje a.d, Beograd (neživot)	1	-
obrađivačka provizija	-	1
ostala kratkoročna potraživanja	-	1
ostala kratkoročna potraživanja	-	2
ostala kratkoročna potraživanja	-	1
ostala kratkoročna potraživanja	-	1
Ukupno potraživanja iz poslovnih odnosa (društva u grupi)	1	6
Potraživanja iz poslovnih odnosa (zavisno društvo)		
SAVA CAR d.o.o, Podgorica	271	81
ostala kratkoročna potraživanja-pozajmice	271	81
Učesće u kapitalu zavisnog društva		
SAVA CAR d.o.o, Podgorica	65	65
Kratkoročne obaveze iz poslovanja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana		
obaveze po osnovu premije reosiguranja	206	97
kratkoročno odloženi troškovi - razgraničene provizije	63	47
	269	144
Kratkoročne obaveze iz finansiranja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	2.500	-
Dugoročne obaveze iz finansiranja		
Pozavarovalnica SAVA d.d, Ljubljana	1.000	3.900
Ukupno kratkoročne obaveze iz finansiranja	3.500	3.900

Višem rukovodstvu Društva u 2011. godini je obračunata i isplaćena bruto zarada (sa pripadajućim porezima i doprinosima) u iznosu EUR 269 hiljada (2010. godine EUR 231 hiljadu).

33. SUDSKI SPOROVI

Društvo vodi određene sudske sporove sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja koje je Društvo izdalo. Premda se ne mogu sa sigurnošću predvidjeti efekti i ishod ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, vjerovatno neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

34. MIŠLJENJE AKTUARA

1. Društvo ima stabilan portfelj osiguranja sa tendencijom rasta. Ukupna bruto premija osiguranja u 2011. godini iznosila je EUR 10.340 hiljada i veća je za 6,74% u odnosu na 2010. godinu.
2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Obračunati režijski dodatak iznosi EUR 2.625 hiljada. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose EUR 4.686 hiljada i za EUR 2.061 hiljadu su veći od režijskog dodatka. Ovaj iznos troškova sprovođenja osiguranja objektivno je uslovljen oštro izraženom nelojalnom konkurencijom na tržištu osiguranja.

Troškovi sprovođenja osiguranja u 2011. godini osim režijskog dodatka pokriveni su iz ostalih izvora u iznosu od EUR 1.573 hiljade tako da nepokriveni dio troškova sprovođenja osiguranja iznosi EUR 488 hiljada.

Društvo je uprkos većim troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na režijski dodatak raspolagalo izvorima sredstava za uredno pokriće obaveza za isplatu šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju. U narednom periodu Društvo bi trebalo da racionalnije upravlja ovim troškovima kako ne bi ugrozilo sigurnost poslovanja.

3. Društvo ima garantnu rezervu u iznosu od EUR 4.087 hiljada koja je veća od minimalnog iznosa osnovnog kapitala za EUR 1.837 hiljada. Obračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala, odnosno EUR 2.250 hiljada. Garantna rezerva je veća od margine solventnosti pa možemo da zaključimo da je Društvo solventno.
4. Na dan 31.12.2011. godine Društvo u cjelosti ima pokriće neto tehničke rezerve propisanim oblicima aktive u iznosu od EUR 13.528 hiljada.
5. Društvo je u 2011. godini sprovodilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je donio nadležni organ Društva po pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara i na taj način obezbijedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje. Društvo je uvelo nove, atraktivne proizvode osiguranja da bi obezbijedilo bolju konkurentsku poziciju na tržištu osiguranja, a time i povećalo portfelj osiguranja.
7. Društvo je sprovodilo osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, sa savremenim i pouzdanim softverima.
8. Društvo je dostiglo zadovoljavajući stepen ažurnosti u likvidaciji redovnih šteta. Potrebno je podići navedeni stepen ažurnosti u likvidaciji sudskih šteta.

9. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom društva, po metodu „*pro rata temporis*“.
10. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i regulativom Crne Gore u iznosu EUR 8.959 hiljada. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene i rentne štete, bez troškova) u tehničkoj premiji iznosi 107,55%. Ovako visok iznos rezervisanih šteta izdvaja Društvo na tržištu osiguranja Crne Gore kao pouzdanog osiguravača kome je cilj blagovremena isplata šteta. Na osnovu urađene *run-off* analize za nastale prijavljene i za nastale neprijavljene štete možemo zaključiti da su rezervacije šteta na dovoljnom nivou.
- Društvo je po Pravilniku obračunalo rezerve za izravnanje rizika u iznosu od EUR 402 hiljade.
11. Ukupni tehnički rezultat u 2011. godini je pozitivan. Međutim za granu osiguranja – osiguranje od posledica nezgode, gde je negativan tehnički rezultat, potrebno je preispitati tarifu premija i ukoliko je potrebno korigovati je.
12. Društvo je u poslovnoj 2011. godini ostvarilo dobit iz poslovanja, nakon oporezivanja, u iznosu od EUR 106 hiljada.
13. Izračunata margina solventnosti jednaka je minimalnom iznosu osnovnog kapitala za vrste osiguranja kojima se Društvo bavi (EUR 2.250 hiljada). Iznos Garantne rezerve je veći od margine solventnosti.

Na osnovu svega naprijed izloženog, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara, aktuar daje pozitivno mišljenje na finansijski izvještaj Društva za poslovnu 2011. godinu.

35. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG“, br. 65/01, 80/04,29/05 i 20/11), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

36. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA BILANSA STANJA

Rukovodstvo Društva smatra da nema značajnih uskladivih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi uticali na finansijske izvještaje za 2011. godinu.

Krajem januara i početkom februara 2012. godine jake vremenske nepogode su prouzrokovale značajan broj prijava šteta koje mogu imati uticaja na poslovanje društva tokom 2012. godine.

Potpisano u ime Sava Montenegro AD, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

(Vesna Cakić)

Izvršni direktor
(Nebojša Ščekić)